

ՕՐԱԿԱՅԻՆ

20 ՓՐԵ

ՓՐԵ 20

Ե. ՅԱՐԻ 22 ՐԷՃԷՊ 1291 ԻՏՐԵԼԼԷՉ 122 ՀԻՆԳԵԱՐԹԻ 22 ՕԳՈՍՏՈՍ 1874 Ն. Տ. ՍՊՏՄԱՐ 3 ԹԻԻ 1319

Ա. Չ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

ԻՆՉ Է ԱՉԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻՆ
ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հայոց ազգն այսօր՝ Կրօնական, Պատմական և Գրական կապերէն ետքը ունի երկու կապ միութեան:

Էջմիածնայ ընդհանրական կաթողի կոստութիւն՝ ազգային տիեզերական ընդհանրական կապ:

Ազգային սահմանադրական վարչութիւն՝ Կայսերական իրատէրով վաւերացեալ սահմանադրութեամբ՝ Օսմանեան

հպատակ Հայոց ընդհանրական կապ:

Առաջին կապին խզումը Հայոց տիեզերական կեդրոն մը ունենալը ջնջել է:

Երկրորդ կապին խզումը, Հայոց Տաճկաստանի կեդրոն մը ունենալը ջնջել է:

Այս առաջին կապը ինչպէս պիտի ամուրձուցենք, որ չը խզուի. — սնունդ հատ յարաբերութեամբ և ընդհանրական օրինաւոր իրաւասութեան հպատակութեամբ:

Հարկ չէ հոս կրկնել թէ՛ աշակերտեանց գլխաւորը թէ՛ պաշտօնապէս լզ-

գային ժողովոց մէջ և թէ հրատարակութեամբ իրենց պնակները լզող Մասիսի միջոցաւ ինչեւ չըրին չազգային այս ընդհանրական կապը խզելու, Հայոց ազգին տիեզերական միութիւնը սպաննելու մասին, միշտ էջմիածնայ դէմ զինուելով և այդ աթոռը նախատելով, ծաղրելով և անոր օրինաւոր իրաւասութիւնները առ ոտն կոխելով, բայց չը յաջողեցան և չը պիտի յաջողին քանի որ Հայոց ազգը կայ:

Գանք երկրորդին:

Արդեօք կրկնենք ասոնց այն ամեն ջանքերը՝ Հայոց Տաճկաստանի ընդ-

8

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

նը, որ տեղեկագրին վերջը եզրակայութեամբ (1) կ'ամփոփի:

ՅՕԴ. 11. — Առաջարկութեան մը հեղինակը իրաւունք ունի ընթերցելու (2) խորհրդակից ձայնով՝ զայն առաջարկութիւնը քննող դիւանին կամ մասնաժողովին նիստերուն:

Եթէ քանի մը հեղինակներ են մի եւ նոյն առաջարկութեան, մէջերէն մէկը կ'որոշեն զիրեք ներկայացնող (3):

ՅՕԴ. 12. — Եթէ խնդրի մը վրայ տեղեկութիւն ստանալու համար՝ հարկ ըլլայ, դիւաններն ուղղակի կը հաղորդակցին Վարչութեան դիւաններուն հետ՝ իրենց ատենապետին, ատենադպրին կամ տեղեկաբերին միջնորդութեամբ:

Դիւանին Բարձրաշէնը՝ Սրբազանը՝ ժողովային գործի մը համար ըստ հարկին՝ դիւաններէն մէկը կամ մէկ քանին՝ կամ ատենապետներէն միայն ի խորհրդակցութիւն կը հրաւիրէ իր քով:

ՅՕԴ. 13. Դիւանաց ատենապետները կրնան միւսնալ առժամապէս և ատենապետաց դիւան կազմել՝ որ և Համագումար դիւան կ'ըսվի, ազգային խիստ կարեւոր կամ յարաբերական ծանր խնդրի մը նախաքննութեանը համար:

Ժողովը կ'որոշէ Համագումար դիւանի պէտքը, և Մ. Դիւանին Ատենապետը՝ քանի կը գումարէ իր նախադրութեամբ:

Ատենապետաց դիւանը պէտք է ըստ կանոնի՝ Պատրիարքի ընտրութեան, ամբաստանութեան եւ հրաժարման խնդրոց նախաքննութեանը համար (տե՛ս յօդ. 47, 84, 87):

(1) Conclusion. (2) Assister. (3) Représenter.

ԱՉԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻՆ

5

Մայր դիւանին կազմութենէն ետքը՝ եթէ ժամանակ չը կայ՝ նիստը կը վերնայ ութ օրէն՝ վերջապէս գումարվելու պայմանաւ՝ նախաքննիչ դիւանաց կազմութիւնն ընելու համար, որ իբրեւ ատենական խնդիր՝ միշտ ստիպողական է ժողովին առջև որ չը կրնար գործի սկսիլ իւր դիւանաց կազմութենէն առաջ:

Գ. ԳԼՈՒԻ

Կազմութիւն Նախաքննիչ դիւանաց

ՅՕԴ. 7. — Ժողովին մէկ մասը դիւաններու կը բաժնվի, որոնք տարիէ տարի կը նորոգվին:

Ժողովն իր աշխատութեանց դիւրութեան եւ արդիւնաւորութեանը համար՝ իր դիւաններուն յատուկ ձեռնհասութեանը կը յանձնէ վիճաբանելի խնդրոց նախապատրաստական քննութիւնը:

Այս դիւանները՝ Ձեռնհաս կամ Նախաքննիչ դիւաններ ալ կը կոչվին, որք են

Ա. Ձեռնհասութեան (1) Դիւան՝ կրօնական կամ խառն նիւթոց քննութեանը յատկացեալ:

Բ. Դաստիարակութեան (2) Դիւան՝ կրթական կամ դպրոցական խնդրոց քննութեանը յատկացեալ:

Գ. Կալուածոց (3) Դիւան՝ վանքի, հիւանդանոցի, կտակաց և որ և է կալուածական խնդրոց քննութեանը յատկացեալ:

Դ. Համարակալութեան (4) Դիւան՝ պարեկան

(1) Compétence. (2) Instruction.
(3) Domaine. (4) Comptabilité.

հանրականութիւնը կանոնաւոր յարաբերութեան մէջ պահելու սահմանեալ Սահմանադրութեան դէմ, որ ըրին գրեթէ այդ սահմանադրութեան հաստատութենէն գրեթէ մէկ երկու տարի վերջը, անխնայ շարունակեցին մինչ խորմեանի անկման օրը, և տակաւին կը շարունակէն յանուն Ամեն. Ներսէս Սրբազանի Պատրիարքութեան, անեղբի ռա պահած ըլլալով. Նորին Սրբազնութեան Հայոց տիեզերական կապը ներկայացնող աթոռոյն օրինաւոր հպատակութեան ուխտն ընելուն, Նորին Սրբազնութեան դեռ իւր առ աղբիւրն ունեցած սահմանադրական ուխտը չը կատարած, դաւադիր ոմանց ձեռք ամենայն զգուշութեամբ պատրաստուած դաւը բզբտելուն, այն է իւր ուխտը դեռ չը կատարած ըլլալուն համար բարձրագոյն հրաւերին քաղաքավարութեամբ մը անձամբ չը պատասխանելուն, և ամենայն խոնարհութեամբ ու պատկառամբ իւր սահմանադրական ուխտն Մայր Եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր կերպով և առանց բծախնդրութեան կատարելուն դէմ:

Ասոնք իրենց այս ռիւք և ուխտը յաւիտեան չը պիտի մոռնան, սակայն ազգն ալ պէտք է իւր թուրութեամբը

ուժ և զօրութիւն չը տայ ատոնց, այլ իւր բոլոր ուժը պէտք է կեդրոնացնէ սահմանադրութեան և անոր միակնեք կայաւորեցիւ ընդհ. ժողովոյ վրայ:

Բայց ինչպէս. — ահա հոս է մեծ Ռուսիոյն եֆէնտի մեծութիւնն ու ազգասիրութիւնը:

Ազգային Սահմանադրութիւնը հաստատողներէն մէկն ալ Ռուսիոյն է ֆէնտի է:

Սա էր գլխաւորաբար որ խորմեանի օրով էջմիածնայ աթոռոյն դէմ գալիք մօտալուտ վտանգը դիմադրեց իւր նըշանաւոր ՎՏԱՆԳ ԿԱՅ վերնագրով ատենաբանութեամբը, և ձախակողմեան երեսփոխանաց անխոնջ օգնութեամբը:

Այժմ ալ Ռուսիոյն էֆէնտի կուգայ Սահմանադրութեան և անոր ներկայացուցիչ եղող ընդհ. ժողովոյն դէմ լարուած վտանգը ժամանակին փարատելու, ճիշդ ճարտար բժիշկ մը նման դարման բուռն հիւանդութեան կեդրոնին ուղղելով:

Ընդհ. ժողովը իր բաղմանդամեայ բնութենէն միշտ փոթորկալից ժողով մ'է, հոն հանդարտութիւն յուսալ անկարելին յուսալ է:

Արդ երբ փոթորիկի բռնուած նաւը ղեկ չունի, կարելի է միթէ անկէ

ուղիղ ճանդորդութիւն և նաւահանգիստի անվտանգ ժամանում յուսալ:

Այսպէս շարունակեց մեր ընդհ. ժողովը մինչև այսօր, և եթէ հրաշք կոչուելու դէպք մը կայ, այն ալ մինչ այսօր այդ ժողովին ժայռերու դարձուելով չը խորտակուին է. սակայն եկած հասած է այսօր այդ վտանգին եզերքը և պիտի փչրուի անշուշտ եթէ ամեն բանէ առաջ այդ նաւուն ղեկ մը չը հաստատուի:

Սահմանադրութեան հակառակորդներն զայս շատ լաւ գիտէին, և դայս գիտնալով էր որ միշտ ատենական կանոնադրութեան մը հաստատութեանը խորին ճնշեցին ուրիշ ստիպողական տնուն խնդրոց տակ և յետաձգեցին, հետեաբար եկանք հասանք հիմա այն պիտի կէտի մը որ ալ ևս համբերել անկարելի է այսոք հանդերձ մտքէ պետք է հանել որ այս անգամ ալ խնդիր խնդրոյ վրայ բարդելով, դժուարութիւնք դժուարութեանց վրայ յարուցանելով դարձեալ պիտի աշխատին յետաձգելու որոց վսեմ. Յարութիւն էֆէնտի Տատեան մեծ պարտաւորութիւն ունի արիաբար դիմադրելու և այդ խնդիրը չը ետաձգելու, վստան զի անդամ մ'ալ չեյտաձգուի այդ խնդրին:

պիւնէին, հանգանակութեան և որ և է երկտական խնդրոց քննութեանը յատկացեալ:

Ե. Յարաբերութեանց (1) Դիւան՝ Թագական և Գաւառական խնդրոց և աղերսագրոց քննութեանը յատկացեալ:

Զ. Իրաւասութեան (2) Դիւան՝ հովական աթոռոց վերաբերեալ և վարչական խնդրոց քննութեանը յատկացեալ:

Է. Նախաձեռնութեան (3) Դիւան՝ օրինական և կանոնական խնդրոց քննութեանը յատկացեալ:

Ը. Խմբագրութեան (4) Դիւան՝ օրինական և կանոնական ծրագրաց կամ յօդուածոց գրական վերաքննութեանը յատկացեալ:

Բաց ասոց մէջ ժողովը ըստ հարկին և առժամեայ կերպով յատուկ մասնաժողովներ կը կարգէ՝ սովորաբար՝ Յէն ցը 7 անգամէ. զորօրինակ՝ վերաքննիչ մասնաժողով՝ Սահմանադրութեան կամ Կանոնադրութեան վերաքննութեանը համար. Դատաստանական մասնաժողով՝ դատաստանի մը համար, և որոց ընտրութիւնը դիւանաց ընտրութեան պէս կը ըլլայ, իսկ պաշտօնին իրենց տեղեկագրին հետ կը վախճանի:

807. 8 — Դիւանները (ինչպէս անունը կը ցուցնէ) երեքական անդամէ կը բաղկանան, և անդամոց ընտրութիւնը՝ իւրաքանչիւր դիւանի համար սրբադրելի ընդհանուր ցանկի մը վրայ կը ըլլայ, զոր Մայր Դիւանը կը ներկայէ (8) ժողովին, եւ ժողովը ցանկը սրբագրելով՝ մէկ դարձ քը էար:

- (1) Relation.
- (2) Jurisdiction.
- (3) Initiative. — Տե՛ս վերջի Ժառնը.
- (4) Rédaction.
- (5) Présentor.

կութեամբ կ'ընտրէ զամենը համեմատական առաւելութեամբ միայն (1) (յօդ. 47. Գ.):

Դիւանի մը անդամը՝ ուրիշ դիւանի մ'ալ եւ մասնաժողովի մ'ալ անդամ կ'ընայ ըլլալ, բաց ի ժողովին Ատենապետէն:

Անձիւր դիւան ինք կը կարգէ իր ատենապետն ու ատենադպիրը, և խնդիրը քննելէն ետքը՝ կ'որոշէ՝ զիւր տեղեկաբերը: Կու տան և իրենց ատենապետաց անունները Մ. Դիւանին որոյ Ատենապետը կը կարգայ ժողովին՝ դիւաններու ատենապետաց ցանկը:

807. 9. — Դիւաններն իրենց աշխատութեանց կարգին մէջ ժողովին օրակարգին պէտք է հետեւին, և իրենց յանձնեալ քննութեան արդիւնը յաջորդ նիստին պէտք է հասցնեն ժողովին, մասնաւոր երբ ստիպողութիւն կայ. եթէ չը կայ, միւս նիստին է՛ն ուշ (2):

807. 10. — Դիւան թէ մասնաժողով տեղեկագրով մը և տեղեկաբերի մը միջնորդութեամբ կը ներկայեն ժողովին իրենց աշխատութեան արդիւնը:

(1) ՀՐԱՀԱՆԳ. — Որքան դիւան կայ այնքան հատուած կայ մէկ ցանկի վրայ գծով դատուած, իւրաքանչիւր հատված երեք անուն կը պարունակէ: Մէյմէյ օրինակ այս ցանկէն բարապանք կը ցրեն երեսփոխանաց, որք ամեն մէկ հատվածը զատ զատ սրբագրելով և ընդհանուր ցանկը ծախելով քընտուրէ կը ձգեն:

(2) ՀՐԱՀԱՆԳ. — Գործ ունեցող դիւանը՝ անդամոց միադանութեամբ օր և տեղ որոշելով՝ կամ նիստէն 1, 2 ժամ առաջ ի ժողովարան միաւերելով կ'աշխատին:

գիրն, ասկէ վերջը գալիքը՝ սահմանադրական յուսահատութիւն և հետեւաբար սահմանադրութեան դադարումն է. այս իսկ է ուղղած բանը, և գիտէ՞ք ինչու. — Բարիգի դաշնադրութենէն առաջ հպատակ Հայոց Պատրիարքութիւնները կային, բայց գրաւոր առանձնաշնորհութեանց կարգը չէին, անկէ վերջը ժամանակին տիրող ազգայնութեան դրութեանը տակ, յանուն Պատրիարքութեանց հպատակ ազգերն ամեն մէկը զատ զատ հասարակութիւն կազմած եղան և իւրաքանչիւրն իւր սահմանադրութիւնը, կամ կանոնադրութիւնը ունեցաւ կայսերական իրաւունքով հաստատեալ, մինչդեռ առաջ այս չը կար։

Անոր համար է մեծ ջանքերն, որ գտնէ մեր հասարակութիւնը սահմանադրական վարչութեամբ մը կեդրոնացած չլլայ, Պատրիարքարանի տակ այլ առանց այդ-պիսի կ'դրոնական կապի մը, իւրաքանչիւր գաւառ ինքն իր մէջ և առանց կեդրոնական կապի մը իւր առաջնորդն ունենայ իւր կրօնքը քարոզելու, և ոչ իւր ազգը ներկայացնելու, որու փորձերը կը տեսնուին. ուրեմն որչափ Հայ կայ, պէտք է աշխատի որ ընդհ. ժողովին, Տաճկաստանի Հայ հասարակութեան սահմանադրական ներկայացուցիչն ըլլալու վիճակին մէջ դնելու համար, անոր ուղղութիւն տուող ղեկը հաստատուի, որ է Ստանկան Կանոնադրութիւնը, և սահմանադրական նաւերն ժայռերու զարնուելու վտանգէն ազատի։

Հ Ե Ռ Ա Գ Ր Ա Լ Ո Ւ Ր Ք

ԱՆՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Վիէննա 1 սեպտ.

Վիէննէր Ապէնտ Բժաթ լրագիրը կը ստէ երկվթուղեաց շինութեան համար փոխառութիւն մը ընելու նկատմամբ Սերվիոյ կառավարութեան բանակցութեանց մէջ գտնուիլը։

1864ի փոխառութեան վիճակահանութենէն 256 յէրիւն 32 թիւը առաջին պարզը շահեցաւ։

ՌՈՒՍԻԱ

Ս. Բէթերսպուրկ 30 օգոստ.

Նոր զօ. արանակի մը կազմութիւնը կը յուսացուի, որոյ հրամանատարութիւնն ալ գահաժառանգ մեծ գլխին պիտի յանձնուի։

ՍՊԱՆԻԱ

Մատրիտ 30 օգոստ.

Բուլխերտա տակաւին կը գիւտարէ Գերմանական թնդանօթակիր մակոյկներն Պիլպայի գետը մտան։

Մատրիտ 1 սեպտ.

Քաղաքէն դուրս յարձակում մ'ընելով, քարոսեանք մեծ կորուստով եւ մզուեցան։

Բուլխերտա քաղաքը պաշար ներս առաւ։

Մէկ քանի փախստականաց պատմածին նայելով, ամբողջ քաղաքը հըրայրեաց եղեր է։

ՆԵՐՔԻՆ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ Պէ. շիկթաշի վերջին հրկիզելոց վրան, դըրամ և պարէն բաժնուեր է։

— Գանձուց պաշտօնեայ Եռսուֆ բաշայն Միւշիրութեան յաստիճան բարձրացող կայսերական հրովարտակը (Մէնշուր) երեքշաբթի օր կայսեր պալատական Հաֆիզ Մէհմետ պէյի ձեռք գանձուց պաշտօնատունը բերուելով, պաշտօնատարաց ներկայութեանը մեծ հանդիսիւ կարդացուեցաւ։

— Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, արքայազուն Մուրատ էֆէնտի որդին Ուլահէտտին էֆէնտի, վախճանեալ Մէնիրէ սուլթանին որդին Սլահէտտին պէյ և Ճէմիլէ սուլթանին որդին Ճէ. ալէտտին պէյ իշխանազուններն այս շաբաթ օր Սրբունի զինուորական վարժարանը մտնելով, երկուշաբթի օրուընէ ալ դասառութեան սկսեր են։

— Սղէքսանդրիայէն կը ծանուցանեն թէ Խորվիին բարձր մայրն և տիկինն իւր ուղեկիցներով ամոյս 13ին հինգշաբթի օրը ողջամբ յիշեալ քաղաքը ժամաներ են։

— Լոնտրայէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Օսմանեան Պանքային բաժանորդաց վերջին ռեդահանուր ժողովը, որ օգոստ. 19/31ին գումարման հրաւիրուած էր, նոյն ամսոյն 12ին տեղի ունեցած ընդհանուր ժողովոյ որոշումը միաձայն հաւանութեամբ ընդունելով հաստատուեց է։ Այժմ գործը յիշեալ որոշմանց վաւեր սցմանը կը մնայ։

— Հռովմէական Հայոց Ս. Յակոբայ հիւանդանոցին սեպհականութիւնն եղած մէկ խանութն ալ այս օրերս հակահասունեանց ձեռքը յանձնուեր է։

— Տեղւոյս եւրոպական թերթերէն ոմանք Տօթթօր Ապտուլահ պէյի մահը գուժեցին։

Ապտուլահ պէյ, որն որ արքունի բժշկական վարժարանին մէջ մինչև այս ատեններս բնական պատմութեան գոթատուութեան և յիշեալ դպրոցին թանգարանին տնօրէնութեան պաշտօնները վարելով, վերջերս ալ Տէրքօսի լճին ջուրը քննելու պաշտօնով կազմուած յանձնաժողովոյ անդամոց մին կը դրուուէր, ազգաւ Հունգարացի է, եւրոպացուց ալ, տօթթօր Համմերշմիտ անունաբը ծանօթ։

Սա 1848ին, Աւստրիոյ գեմ Հուն.

գարիոյ բացած անկախութեան պատեւրազմին ատենը թողլով իւր հայրենիքը Կ. Պօլիս կուգայ, ուր մահմետական կրօնքն ընդունելով, տիրութեան զինուորական ծառայութեան մէջ կը մտնէ և գնդապետ (միրալայ) կ'ըլլայ։ Իւր ստացած փոքր ի շահէ գիտնական ուսմանց ու հմտութեանց շնորհիւն էր որ վերջէն ալ Սրբունի բժշկական վարժարանին մէջ մեր վերը յիշած պաշտօնները կը յանձնուի իրեն։

Ապտուլահ պէյ բաւական տարեւոր է, և ինքը թէպէտ կրօնքով մահմետական սակայն գերանացի օրիորդ մը հետ ամուսնացած էր, յորմէ զաւակ մը միայն որը կը թողու։

— Տէրքօսի լճէն մայրաքաղաքս ըմպելի ջուր բերելու համար կայսերական կառավարութենէն յատուկ արտօնութիւն ստացող ընկերութիւնը, որոյ նախաձեռնարկն էր Խորվիիի շոգեմուտց մայրաքաղաքիս Գործակատար թէրնօ պէյ, իւր խնդրանացը վրայ Բըժշկական քարձրագոյն Խորհրդէն յատկապէս ընտրեալ յանձնաժողովոյ յինձմ մէկ տեղեկագիրը հրատարակած է այս օրերս։

Յիշեալ տեղեկագիրն եզրակացութենէն կ'իմացուի թէ Տէրքօսի լճին ջուրը քննելու պաշտօնով ընտրեալ յանձնաժողովը, որոյ անդամքն են Սերվիյէն էֆէնտի, Ապտուլահ պէյ և Պ. Պօնկօվսքի, յատուկ շոգեմուտով այդ կողմն երթալով և իշեալ լճին մէկ քանի այլ և այլ ու տարբեր կողմերէն առնուած ջրոյն վրայ կատարած վերլուծական փորձերու վրայ հիմնելով, գտեր է թէ իշեալ Տէրքօսի լիճը անոյշ ջրի ընդարձակ ընդունարան մ'է և թէ գտնուած աղի համը Սև Ծովու ջրերուն հետ տարին քանի մ'ամիս հաղորդակցութեան մէջ գտնուելէն յառաջ եկած է, և եթէ այդ հաղորդակցութիւնը կտրելու մասին արտօնատէր ընկերութիւնն իւր առաջարկած միջոցներն ի գործ դնէ, ջուրը Տէրքօսի լճին գտնուած տեղէն մինչև մայրաքաղաքս բերելու համար ղեղերկրեայ խողովակներու մէջէն անցնելու ըլլալն ալ նկատողութեան առնելով, կը հետևեցնէ թէ Տէրքօսի լճին ջուրը, Պէլկրատի պենտերուն ջրէն ալ աւելի, խըմելու յարմար գալիք ջուր մ'է։

— Սուլթանայէն հասած լրերը կ'ըսէ Պասիքթի, կը ծանուցանեն թէ՝ Աշինչուց և Հոլանտացուց մէջ տեղն վերստին Էջնամութիւններն սկսած ըլլալով, տեղի ունեցած մէկ կուռն մէջ Հոլանտացիք չարաչար յաղթուեր ու մեծ կորուստով ետ քաշուելու ստիպուեր են։ Այս ձախողածոյն վրայ, կը յաւելու յիշեալ թերթը, Հոլանտայի մէջ արգիւտներ է լրագրաց որ իրենց կրած այս պարտութեանը վրայ լուրսիւն պահեն։

ՀԱՐԻԻՐԻՆ 25-26-27
ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑ

ՆՈՐԱԿԱՌՈՑ

Ամերիկեան վաճառատան բացուիլը

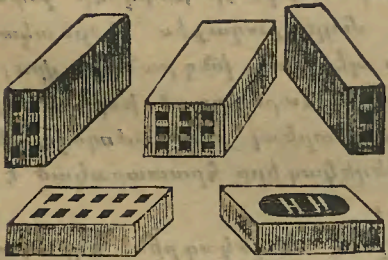
Ս. Մ. Մինասեան և նկերք պատիւ կը համարին ծանուցանել արգոյ հասարակութեան որ իրենց ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ վերստին կառուելով մօտերս բացուեցաւ և սոյն առթիւ իրենց բոլոր վաճառքները գեղով պիտի ծախուին սկսեալ օգոստոս 8/20 մինչ 18/30 սեպտ. ուստի հասարակութիւնը յարգանք կը հրահրուի այս պատեհութենէն օգուտ քաղելու :

Կարի գործիք, Սոպա և Երկաթ խողովակներու գիններէն միայն հարիւրին 10 զեղչ պիտի ըլլայ :

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ճամի Գրուսը

Ղալաթիա



Հ. ՅՈՎՍԵՓԵԱՆ
ԹՈՒՂԱՅ ՅԱՊՐԻՒԱՍԸ

ՊԵՏԻՒՄՅԱՆ

Էւրոպայի կենտրոնէն հէր ճընս տէլիք լի թուղլալարն պիտի այնքալ, զիքր օլունան ֆապրիգատա մաքինայ ըլա ի մալ օլունուր :

Վէ քերթիճ թուղլանըն՝ շիմտիէ տէկին Սթանպուլա իմալ օլունանլարտան զիտաէ զայիթ ալեա ճընսլարը, վէ օճաքլարա մախսուս տէլիքլի քերթիճ թուղլալար եաքըմաքտա տըր :

Պունլար էհվէն ֆիաթլա ֆիրուլթ օլունուր :

Վէ եաքու սահիպլէրինէ սուհուլթ ըաօլք իշին իսթէնիլէն մահալէ կէօն. էաթիլէպիլի :

Իքթիզալք օլանըն, Պէօյիւքտերէտէ էէզըիւր ֆապրիգայա, վէ եախօտըՍ. տանպուլա ֆինճանճըլար եօգուլընտա Ե.ճ.րիգան խանըն ալթընտա, Եզնակ. Խաչատուր աղանըն, Նումերօ 27 մազաղապընա միւրաճաաթ էլլէմէլէրի :

Մէշուր կէօզ թապիպի Ալի պէյ Սէն Բէթէրսպուրկտան պու տէֆա ըՍ. տանպուլա կէլիպ, բազար էրթէսի կիւն. լէրի սապահըն սա'աթ Կտէն ախշամըն 8 ինէ գատար կէօզ աղըքսընա խայրաթ պաքմաք վէ ֆաքըրլարա լիւզիւմ օլան իլաճլարը տախի քէնտի պէտէլինտէն խայրաթ վէրէճէլինի իլան իտէր : Ու գին օլտուղու մահալ կոսկատա էշէկ Չէշմէսի ճատտէսինտէ Սըղթօս սօքաղըքաքըլուսընտա Նմր. 15 մուրազգամ խանէտէ տիւր, Իքթիզալք օլան՝ սաքըն օլ

տուղու մահալը կօսկատա էճաճը քիւ. ի. քեանլարտան տա սիւալ իտէպիլի, Բազար կիւնլէրի թաթիլ տիւր :

Ա Ձ Դ

Ազգային Հիւանդանոցի մոմաշինութեան գործարանէն ելած ընտիր և ծաղկազարդ մեղրեմոմեր կը գտնուին Չաքմաքըրլար եօքուլու Մեծ-Նոր խան միջնայարկ թիւ 49 յիշեալ գործարանի վաճառատան մէջ, մեղրեմոմի ձևէն ու տեսքէն յայտնի կը տեսնուի պահանջուած բոլոր ազնիւ հանգամանքներն կը հրահրուի ներկայ ազգարարութեամբս ամեն անոնք՝ որք հարսանեաց և ըն. հանդէսներու համար պէտք կուենան նոյն օրինակ մեղրեմոմերու, բարեհաճին գալ յիշեալ վաճառատունը և առնուլ անկէ իրենց հաճոյիցը համաձայն պէտք ունեցաւ եղրեմոմերին, և որոց արժէքը երբէք տարբերութիւն չը կրէր օտարազգի մեղրեմոմի արժէքէն :

Յուսով եմ թէ ներկայ Ազգ. Մեծարգոյ ազգայիններէ ընդունելութիւն գտնելով, կը փութան փոխանակ օտարին գրպանը յագեցնելու իրենց կարօտ 500ի մօտ խեղճ՝ աղքատ հիւանդ յիմար՝ ծեր՝ որք Հիւանդանոցի պատասպանընց օրական պարէնին մասնակցիլ :

ՍԱՐԳԻՍ Մ. ՀԻՍԱՐԼԵԱՆ

1874 Մայիս 25

ԴԱՍԱՐԱՆ

ԵՈՒՍՈՒՅԵԱՆ ԻԱՆԻ ՄԷՁ
ՅԱՐԿ Գ. ԹԻԻ 12

Հայ. Տաճ. Գաղ. Աշխարհագրութիւն, Թուագիտութիւն և Երկրաչափութիւն գիւրուսոյց եղանակաւ և ամեն օր աւանդելի. քիչ առեւնէն Անգղ. և Տօմարակալութիւն ալ պիտի յաւելին :

Ծնողք կամ գասառուք ամեն կերպով գոհ պիտի ըլլան :

Ինչպէս որիք օլան սըզը իլլէթի սօղուքտան հասըլ օլմազ իսէ տէ պու. քէմիք իշինտէ ֆէնուզ պիտի օտըր սու. տան իպարէթ օլուպ ֆաքաթ պուլուն. պաղըսը վագթը կէշմիշ վէ լայըգըլա թէմէլ թուլթմուշ վէ պաղըսը էթ իլէ քէմիք արաւընտա գալըշ աղըրյա պաշգաճա մալիւճէ օլունմազ վէ հըֆ. ուրյա Ալլահ թաալեա նուզուլ իլլէթին. տէն վէ մէրազտան միւնազաւտան արիզ օլան եէլտէն պաշգաթալընըզ սօղուգ տաի հասըլ օլան տօգուղ օն սէնէլիք տախի օլսատա՝ եինէ չաթէօի պուլուն մաք վէ էօքսիւրիկէ վէ կէօքիւլ թը. քանըկընա պէլ կէվէկիլիի վէ մագաթ. տա բէյտահ օլան օղըրյա մայապըլա մալիւճէ վէրմէք իւզըն սարըլքտա

քէսրի մէշուր Ուստա Սիմօն պուլու. նուր Մահմուտ-Փաշա ճամիսինին ալ. ուսունտա օրթատաքի գահվէտէ իք. թիզա էտէնէրին գահվէի մէզքիւրէ կէլմէլէրի վէ իճապընա կէօրէ թարիֆ վէ էտվիէսինի պագմազ իշուն պուլ. տան ագտէմ իլան էթմիշ իսէ տէ մէզ. քիւր իլլէթլէրին իլավէսի իշուն պու. քէրրէ եինէ իլան իտէր :

Վէ սըզը իլլէթի 24 սաաթտա տը. շարը չըգարըլքմ վէ գաաթգ իլլէթինին տէ իճրաւընտա պուլունուրըզ :

Քաւնընտա պասուր օլան պիլ սան. ճը վէրիլ իսէ օնունտա իճրաւընտա պուլունուրըզ :

ՏՈՒԹՕՐ Մ. ՀԷՔԻՄԵԱՆ

Բարիզու բժշկական համալսարանին սւսուցիչական ընթացքը երկու տարիէ 'ի վեր կատարած ըլլալով, այժմ Կ.Պօ. լիս գտնուելով սկսած է ամեն երեք. շաբթի և ուրբաթ օրերը ժամը 6 էն մինչև 8ը ձրի հիւանդ խնամել Եէնի Գա. ժուի դրան կից ազգային Եկեղեցւոյ կալուածներէն եղող ընկերութեան եղրոնք :

յնվ. 15

ԼԱՊՏԵՐ

Մ Ն Ո Ղ Ա Ց

ԲՍԱՆ ԵՒ ՀԻՆԴ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՎ

Գ. Պաղտասարեան.

Բովանդակութիւն.— Յաւաշաբան ընդհանուր տեսութիւն : Այր և Կին : Կազմակերպութիւն երախայի : Յղու. թիւն : Կանոնք վասն յղի կանանց : Ուրոշումն որդեծնութեան ժամանակի : Որդեծնութիւն : Մայր և մանկիկ : Մանկական մարմին : Մանկանց նախնական եօթն տարիներն : Հանդերձ մանկանց : Գուն և շարժում : Սպասուհի : Բնակարան և ընկերակցութիւն : Մանկական հիւանդութիւնք. — Դեղնոտութիւն աչաց և բերնի բորբոքում : Վէրքեր, ֆսիւել : Լայ փորհարութիւն, Երեւոյթական անկենդանութիւն : Անզօրութիւն, Թերակազըմ լեզու և բերան, տարօրինակ մա. տեր, Ուղեղի և աղիքներու պայթում, Անկուլմն ամորձեաց, Ստինքներու բորբոքում : Մորթի հիւանդութիւնք, Անկարգութիւն միգըլու գործարանաց : Ուրովայի որդեր, Կապոյտ հազ : Անգղիական հիւանդութիւն, Շրջումն ոտաց և օրնգաց : — Վերջին խօսք.— Մշտատե Տարեցոյց Ամուսնական :

Ամեն ամուսնացելոց անհրաժեշտ հարկաւոր եղող սոյն նոր հրատարակութիւնը կը ծախուի 'ի Գին 6 զըշ :

Կեդրոնատեղի նորա Գալաֆեան Գրատուն 'ի Չաքմաքըրլար :

ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ

ՕԳՈՒՆ ԻՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ ԻՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

ԵՈՒՍՈՒՅԵԱՆ—ԻԱՆ

ՎԵՐԻ ԵՐԿ ԹԻԻ 7